

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felolvasó szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 30 fill., többszöri hirdetésnél soronként 20 fillér.

Nyitlitter sora 50 fillér.

A gyermekek védelme.

A belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben a munkába járó anyák gyermekei gondozását rendeli el. A napközi otthonok vezetésére tanítónőket kér fel s a társadalomhoz apellál a hathatós közrenüködés céljából. A tanítónőkre számíthatunk, mert részint humánus érzésből, részint nehéz előmenetelök érdekében, a hoszu téli munka által elfáradt idegzetükkel is folytatják majd működésüket. Kevésbé számíthatunk a társadalomra, amelyről mindtöbbször halljuk, hogy fizikai és anyagi szempontból „kifáradt”, „kimerült” E terjedő közömbösségből hatalmas szózatall, nem lankadó propagandával kellene felrúzni pp a mi társadalmunkat, amely az állami gyermekvédelem nagyszabású munkája ála mentesítve érezte magát e téren mindenkötelezett ségtől és háboru előtt ránk piró módon maradt el a külföld mögött a gyermekvédelem társadalmi munkálataiban.

Rendelet nélkül is segítségé sietni a kenyérkeresetre utalí anyáknak, kinek 1—3 éves gyermekei eddig eleste! minden védelmi akciótól. A csecsemővédelem valamelyest biztosítja a csecsemő étását, az iskola oltalmába veszi a 3 éves gyermeket, e két kor közti kis páriákra azonban nem terjed ki senkinek figyelmé és cért az elválasztás utáni és a fogzás néző idejét elő kisdéd soraiban kellő gonozás híján állandóan nagy is a pusztulás. Úruk megannyi szomorú kis történet: két éves

kanyarós kisdédé, kit lakattal elzárt szobában ápol nyolc éves fiu-testvére hajnaltól naplementig, az anya munkaideje alatt: a tüzhely mellett bóbiskoló izzóarcu apróságé, kit anyja, az ápolás okozta munkamulasztástól, a bekövetkező inségtől irtóztva, orvoshoz sem visz és így a tüdőlob gyorsan végez vele, E tények tudatában a német „Säuglingsschutz” mellett nagy apparátussal dolgozik a „Kleinkinderschutz.” is.

A rendelet a tényleges életviszonyok gondos kutatásában e kisdédeken is akar segíteni és beutalja őket a napközi otthonokba. Ezzel azonban nem cselekszik helyesen, mert az 1—3 éves gyermek más gondozásra szorul, ugy élelmezés mint egyéb ápolás tekintetében, mint amelyet a rendszeres hatósági napközi otthon nyújthat

Az ily gyermeket külföldön bölcsődében gondoznak, amelyet a társadalom sok lelkes tagja, szociálisan képzett, művelt lelkü nők vezetnek: ők foglalkoznak e zsenge szervezetenek kényes élelmezésével. Kontaktusban állnak a naponta látogató orvossal, egészen átávoa magukat az ügynek mintha mindenkinek még egy gyermeke volna a maga házán kívül.

Sürgős és fontos, hogy e hiányt nálunk is minél előbb pótolják és minden munkáskörzetben megfelelő számú bölcsődét nyissanak.

E szükséglet arányát megadják a következő számok: 1915 decemberében 00191 munkásnő volt a ker. munkásbiztosító pénztár tagja, a többi pénztárt figyelembe

nem véve. E munkásnők apró gyermekei feltétlenül bölcsődére utaltak. Valószínűleg családokból került ki a 6517 ingyen ebédelő iskolás-gyermek tetemes része. Apró testvéreik számát, ha minden 4-re egyet számítunk, 1500—1600-ra vehetjük fel. De ha a hadisegélyezettek vességük arányszámul, ill. az V. kerületnek 4000 igazolvánnyal ellátott családját, amely a Népház bölcsődéjének 50 férőhelyét állandóan betölti, ugy a többi kerületre, 8400 igazolványosra, legalább 20 bölcsőde szükséglete esik.

A vidék e téren való elmaradottságáról nem is szólhatunk, ha tekintetbe vesszük, hogy nagy mérvű iparosodásnak indult fővárosunkban 3, illetve háboru óta 6 bölcsőde áll fenn, kb 250 férőhelyrel, ellenben Londonban 38 bölcsőde 1700 gyermek, Párisban 68 bölcsőde 2583 gyermek részére, a felekezeti intézetektől eltekintve. Franciaországot 445 bölcsőde sűrű hálózata vonja be, Németország felett bölcsőde-szervezetéről Behr-Pinow államtitkár referált minap előadásában.

Ha most inkább, mint valaha, arra kell törekednünk, hogy a megszületett gyermek között minél több maradjon életben, ugy e veszélyeztetett gyermekorra kell főleg kiterjeszteni figyelmünket. A jól vezetett bölcsőde kellő diéta, orvosi felügyelet mellett a leromlott gyermekanyag megmentője, ugyszólván kórháza; de az egészséges gyermeknek is biztosítja fejlődését. Ez a leggazdaságosabb befektetés minden szociális kiadásaink közül.

TÁRCA.

Háboruban.

I. Elly Ljeszek

Napok óta visszhangoznak nr a komor lenyvesek az ágyuk szakadatlan döcsét. Az ég rongyos felhőibe köröskörül égő olvak fekete füstkarjai kapaszkodnak. Lángok pirlanak alatt és hol itt, hol ott puskák hirtelen pögása, robbanók éklenen robaja csapkod a símas mezők fölött.

Kis galiciai városan söpör át z a viharos hullámzás. Sárosak, csapzottak vagyunk. Rövid pihenő. Némely szuronyok hegyebemég friss a vér s a bakák csak ugy az utszéldőlvé pihennek. Mosolyogni próbálnak a megrít házak sápadt lakói s amiók van, mindent kálnak a katonáknak. Bennünket is barátságajálnak. Kedves család. A szalonban ülünk, dra szőnyegen taposunk irdatlan talpu cipőnkkel. mmi se baj; boldog, hogy ott vagyunk, Hogy nvagyunk ott. Haldíkodnak, hizelegnek. De mindebl nem sokat hallunk. A pögácsából is keveset ünk. Bájós,

szőke gyermek, porcellánarcu gyerekleány ül a zongoránál. Sárosak vagyunk, lenyűttek és csapzottak. Éhesek is. Az ágyuk szava reszket az ablaküvegen. De nem gondolunk semmire. Ülünk a szalonban, mint panoptikumban a viaszbábok; a szőke leány játszik a zongorán.

Hirtelen megynk tovább. Nem is marasztal a barátságos család, az ablak alatt már sorakoznak. Emléklül mindössze egy nevet visszünk. A szőke gyermek írja be nevét egyik hadnagy jegyzőkönyvébe. Ennyi csak: Elly Ljeszek.

Nem jutunk messze, csak a város tulsó végébe. Ott is csupa szívesség mindenki. Már megint szalonban ülünk, megint nyájás arcok körülöttünk. Ebédelünk. Elbeszéljük, hogy reggel is milyen kedves volt hozzánk egy család, a város tulsó végén.

— Kik azok? — kérdezik.

Előkerül a jegyzőkönyv. Vén kisaszony veszi át, Benéz a könyvbé, mosolyog s hogy csend lesz, halkan olvas.

— Elly Ljeszek.

Nem szól többet. A család minden tagja az asztal végibe néz. Vékony, szőke gyerek, diákgyerek ül az asztal végén. Mind ránéznek. A le-

vegőben cseng: Elly Ljeszek. És határtalan piros-ság szökik a fiu fejébe. Lángol a homloka a szemét lesütli.

Az ágyuk szava reszket az ablaküvegen. És itt egy fiúnak lángban áll az arca, egy kisleány neve zug a fülébe.

Sárosak vagyunk, lenyűttek és csapzottak. Kérgesek. És a szívünket mintha összeszoritaná most valami meleg, szomorú kéz.

II. Morfin

Negyedik napja himbál öleiben a pubapárnás kórházvonat. Vértelen, fakó rongcs vagyok, tépett testtel és tépett idegekkel. Negyedik napja már s oly messze van még Magyarország; ez a föld itt, szegény Galicia, be nehezen érszt el. És se ejjelem, se nappalom. Mint valami csuf verekedés után gyürrött ágyon a tépett plasztron, ugy fekszem fehéren, összetörtén. Végül is jön a megváltás, jön a morfin. Az első morfin.

Halódó lenni és elmúlni lassan az első morfin karjain, hogy mondjam el, mi ez? A legszébb éjszaka, amit ember ajándékba kaphat. Még hallom, sir, nyöszörög és rohamra vezet a szomszéd fölkében valamelyik szenvedő társam,

Tisztelettel kérjk, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

A rendelet az egy éven aluli gyermeket fertőzés veszedelme miatt a napközi otthonokból távol tartja. A bölcsőde külföldön felveszi az e korbeli gyermeket is, mert a tömeglakásokban a járvány veszedelmének amugy is ki van téve, a jobb ellátás nagyobb ellenállást vált ki benne és a lefolyt betegség után a bölcsődei ápolás gyorsabban hozza helyre egészségét. A munkásnő jórészt félig mesterséges táplálékra utalt csecsemője is itt részestül legbiztosabb gondozásban. A német császárné védnöksége alatt álló berlini bölcsődék 1069 kis ápoltnak 37 százaléka félv alatti, 25 százaléka egy év alatti volt 1913-ban, Münchenben 26 és 20 százaléknyi volt az egy év alatti gyermek.

E döntő fontosságú részletek után azt a kérdést kell felvetnünk, mikép valósítható meg ez az intézmény, amely utanon rég áhítozunk, de amely szomorú időkben nélkülözhetetlenné vált.

A megszervezése a törvényhozás beavatkozására szorul, mely egységes alapra helyezi országára szóló rendelettel terveszerű vezetését. A német bölcsődei intézménynek is a francia törvényhozás adja meg alapját, amely 1844-ben, mikor Pinnin Macbea az első bölcsődét alapította Párisban, szabályozta a kérdést, utóbb a rendeletek hosszu sora, főleg az Arrété ministeriel du 20 juin 1862, Décret hu 26 fevrier 1871 stb. valamint az orvosi akadémie gyermekhygienevel foglalkozó bizottsága 1892-ben kiegészített és minden részletkérdését szabályozta. Elegendő volna e megállapításokat nálunk is meghonosítani.

Legfontosabb volna azonban a társadalom gyors szervezése. A kerületi segítő bizottságok alakítsák meg minél előbb mindenik a maga bölcsődei bizottságát, lépjenek összeköttetésbe a hatósággal, valamint a Stefánia-Ligával, amely e feladat megoldását programjába felvette és lépjenek a reális munka terére, mielőtt a háború végével beköszönt a nagy nyomor, mely az állami segély beszüntetésével várható, mielőtt a táplálék, a szappanhiány, az éhség és szennyfertőzés adatait kap elragad száz meg száz gyermeket.

E társadalmi akció mely a kereső család gyermekeinek elhelyezését és gondozását vállalja, kiegészítésül szolgál az insé-

ges gyermek fenntartását szorgalmazó állami gyermekvédelmünknek. Az ily minden irányban kiterjedő kisedistápolás varázsszerűen fogja megváltoztatni szomorú gyermekhalandóságú statisztikánkat. S ha a kulturálomok bizonyítják, hogy a halandóság csökkenése arányban áll a gyermekvédelmi intézmények fejlődésével, úgy nekünk is ezen uton kell haladnunk, bölcsődék, valamint tejkiosztó telepek alapításával nemzetfenntartó feladatokat teljesítenünk.

Mert nemzetfenntartó feladat az a szó magasabb etikai értelmében is; fenntartja, a kihelyezéssel szemben, a család legszentebb kötelekeit, felbogatja az anyai szeretetet, amikor este viruló, ápoló gyermek repdes feléje a bölcsődei ápolónő karjai közül, — míg különben az otthon tepső kised, nem is ritkán, azt az immoralis kívánságot kelti a fáradián hazatért anyában, hogy megszabaduljon a szerinte egy sem életképes magzatjától. A gyermekszerelet fejlesztésével a szaporodási kérdésre is nagy befolyással van a kisedet gondozó, az anyai munkaképességet biztosító bölcsőde.

Készüljünk a béke idejére a háborús segélyakciók e legfontosabb, szélesebb alapra helyezendő, maradó művével.

Községi hírek.

A központi körjegyzői hivatal értesítése.

Muraszombat község képviselő testülete 1916 július 19-én ülést tartott. A gyűlés tárgysorozata a következő volt:

Horváth László központi körjegyzőnek 1500 korona egyszerismindenkori segélyt szavazott meg.

Az ág. h. ev egyház terhére kivett 670 K. 80 fill. községi pótdának mint tévesen kivettnek törlésbe hozatalát elrendelte és a községi törvény 138. §-a alapján a jövőben pótdó mentességben részesíti.

Kósz Ivánné szül. Bagári Magdolna részére 5 korona havi segélyt szavazott meg.

Muraszombat község a vakokat gyámoltó orsz. egyesületébe 100 K. alapító tagként belépett.

Ezen véghatározatok a községhez tanács-teremben 15 napra közzémlére tették azon figyelemzetéssel, hogy ellene a vármegye törvényhatóságához felelkezésnek van helye.

Előljáráóság.

HIREK.

— Királyi kegy. Ő császári és apostoli királyi Felségének kabinet irodája 100 koronát küldött öv. Kohn Miksáné muraszombati lakónőnek, akinek a háború kitűtése óta 7 gyermeke teljesít katonai szolgálót. A felségcs királyi kegy sugara beanyozza egy magános özvegy asszony lehangoló élte napját, aki szegény sorokban éli napjait és szegényes özvegységének egyetlen büszkeségét, elhagyatottságában egyedüli gyámolítottját hét gyermekét adta oda a haza szolgálatának. A kitüntetett boldog anya gyermekei: Kohn Jakab 52 éves, Kohn Samu 48 éves, Kemény Mór 46 éves, Kardos Ignác 38 éves, Kohn Albert 36 éves, Kohn Arnold 34 éves, Kohn Rezső 29 éves már mindnyájan meglelt koru családost emberek, kik jelenleg is katonai szolgálatot teljesítenek és mindenesetre büszke örömmel vesznek hírt arról a boldogságról, melyet vitéségükkel özvegy édes anyjuknak szereztek.

— Jubileum. Gaiger Ignác a vasvármegyei arvaszék érdemes elnöke a napokban töltötte be 25 éves vármegyei szolgálót. Gaiger Ignác 1891-ben lépett a vármegye szolgálatába. 1892-ben gyakoronokból arvaszéki másodjegyzővé nevezték ki. 1895-ben már arvaszéki ülnök s 1913-tól az arvaszék elnöke. Közhasznu tevékenységéhez sok újítás és még több érdem fűződik. Mint arvaszéki elnök meleg gondoskodással intézi a gondjaira bízott ügyét és különös gondossággal és lelkesedéssel fejtett ki áldásos tevékenységet a hadi árak megsegítése érdekében.

— Hivatal vizsgálat. Dr. Fejépaty László ügyész helyettes és Somogyi Miklós vármegyei főügyész csütörtökön a járásbírósi és közigazgatási fogházakat vizsgálták felül, hol mindent rendben találtak.

— Vadat a nagy közönségnek. Felhívás a járás választáiohoz. A vadászatból, halászatból megélt öök késői ivadékaik szórakozásból, sportnak fenntartották a vadászt. Járták a tarlót, bujták az erdőt hajnalot napestig vad után, hogy szórakozzanak. Az ejtett vad — eredmény és semmi más. Lényegtelen, hogy másoknak az érték amier anyit-amennyit fizetnek. A közel jövőbe megindul a vadász-szezon. A járás Nimródjai jelenkeznek száruk egyre gyarapszik. A sport feleled változatlan kevével éleszgitik a szárukban megőgyantkozott vadászok. A vadászat maga maradhat változatlan sportnak. A vadászt tekintethik továbbra is kedvtöltő szórakozásnak. Hiszen ez a munka a legkedvesebb és legsikerültebb, a mit szórakozásképen üznek az emberek. Az eredményt azonban nemcsak vadász-sikernek kell látni. A szórakozást össze kell kötni gazdasági szempontokkal. A rémségesen drága világban, a lakosság fogyasztása a legszűkebb körzetre szorul. A fogyasztók ama tekintélyes hányada, amely nem volt oly szerencés helyzetben, hogy jövedelmét csak a legkevésbé is fokozni tudta volna, a hosszú lefolyása alatt igényeinek teljes redukálása dacára is kimerítette szerzőforrásait: hitelt. A fogyasztási cikkek szük körzetét lehetőleg bővíteni kell Valóságos áldás lenne, ha ezt a bővítést oly módon lehetne végrehajtani, hogy a fogyasztók aránylag olcsóbb élelmiszerekhez juthatnának. A vadászszámkmány legnagyobb része — a muliban — külföldre került. Uri vadászaink tizedrangú kérdésnek tartották a vadászat gazdasági részének elintézését. Vadaink idegen asztalokra kerültek,

de én már nem érzek semmit... pehelykönnyűek lesznek az ezerfájdalmu ólomtagok... aztán semmi, semmi... Majd valamikor egyszer csak felnyitom szemem. Éj van. Lassan górdul a vonat. Az ablakon behull a hold kéjje. kint néma taj és minden valami tompa fátylon tul van körülöttem. A gondolat is távolról suhan felem: én van és én alszom, annyit éber szenvedés után. Magam vagyok az éjszakában, ülök az ágyon és zsongó kábulatban érzem, hogy boldog, nevéto vonalak barázdáiak lehervadt arcomat. Még kerül valahogy annyit öntudatt, hogy lássam magam és csodálkozok ezen a nevéto, viaszból gyurt figurán... de hiába, hiába simitom arcomról a bamba mosolyt, mosolylyal nehezül mély alvásba újra az a durvára kérgesedett fej.

És másnap dél is van már talán, mikor ébredek már, és még csak most kezdek álmodni. Bolondos, bogaras álomok. A fülemben még zug még kavarak a fejemen a harcmezők ezer telitorku kiáltása, de lázas vágyaimmal már hazakuszmó már szelid szavakat hallok. A kezem simogatásra áll, a szemem könyeket tartogat, valahogy szeretnék mindenkit magamhoz ölelni, valami nagy

akarás van bennem, hogy most már nagyon jó és gyöngéd leszek az utolsó kutyához is.

Kis állomások maradnak el mögöttünk. Bánatos arcu nő jönnek, csöndesek és jók. Halkan beszélnek, levest, meg teát hoznak. Csak fátylon át látom őket; álmodom tovább, várok egy várost, egy kis állomást a Tisza szögén. Ott is jönni fog egy asszony, karcsu, szomorú, szép; az hoz majd nekem levest, levest a beteg katonának. A vérző katonának, aki tíz esztendővel, épp tíz esztendővel azelőtt sóhajtott ő utána, a gondatlan diák világfájdalmával. Most jövök vissza a kórház vánkossán újra az életbe és most egyszerre nincs más akarásom, mint hogy ez az asszony, az első leány álljon a kis állomáson és ő emelje fáradt ajkámhoz a meleg levest, az első levest. Hogy azóta tíz éven át cinikus lettem, türes és fakó, az mind kiesik most. Csak azt érzem most, hogy megenyhült bennem minden vágy, ösztön, akarát — az első leányt várom.

Kiáltják az állomás névét.

És ő mossa a kietlen stációt.

Talpas parasztlány piszkos kórsót cipel a kocsik felé.

olcsó pénzért, csemegeként. Ma a fogyasztók szerege nem nézheti szólanul, hogy a nagy husmenyiség kikerüljön, amikor itthon is értékes lehetne felhasználni. Husra, pénzre itthon is szükség van, amennyit a külföldnek megér leterített vadállományuk, megér itthon is feltétlenül. Vadászaink jöjjenek a fogyasztók segítségére. Most amikor Muraszombatban nagy a drágaság, s egyre nehezebb lesz a lakosság husszükségletét ellátni különösen majd az őszi időben kérjük vadászainkat ne adják el a vadat idengenbe, hanem adják el itt helyben közvetlenül a fogyasztóknak, hogy így a lakosság helyzetén némileg enyhítsenek. A dolog megszervezése igen egyszerű reméljük, hogy meg is találják erre az alkalmas módot.

— **A szép-utcai Szapáry-palota eladása.** Gróf Zichy János, volt vallás és közoktatásügyi miniszter megvásárolta gróf Szapáry László Szép-utcai palotáját. A vételár hír szerint 600 000 korona volt.

— **Az új gabona ára.** A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent kormányrendelet megállapította a gabonáarakat. Az árakat két időszak szerint állapították meg; a július 16-tól december 15-ig terjedő időre és a december 15-ike utáni időre. Dunántul ezek a maximális árak: buza 41.50 K és 37.50 K rozs és kétszeres 34.— K és 31.— K árpa 33.— K és 30.— K. Az egész országra egyenlően megállapítva: sörárva 42.— K és 38.— K zab 40.— K és 37.— K köles 40.— és 40.— K. A maximális ár a búzánál 76 kg., a rozsnál 71 kg súlyminőségre, árpánál és zabnál súlyminőségre való tekintet nélkül az egészségesség minőségére vonatkozik. Ha a súlyminőség nagyobb a búzánál 78 kg-ig 20 fillérral, ezen felül 81 kg-ig 15 fillérral emelkedik kilónként az ár. Viszont ha a súlyminőség 76 kg.-nál kisebb, 73 kg-ig 20 fillérral, ezen alul 71 kg-ig 30 fillérral csökken kilónként az ár. Ha a buza 2 százaléknél több idegen keveréket tartalmaz a keveréknek minden megkezdett egy-egy százaléktöbblete után 100 kg.-ként 30 fillért le kell vonni. Amennyiben a rozs sulya 71 kg.-nál nagyobb, vagy kisebb az ár a hektóliter-súlykülönbözethez minden teljes kg.-ja után, de legfeljebb 3 kg. súlykülönbözethez 15 fillérral emelkedik, illetőleg csökken. Az árak július 16-ával léptek életbe.

— **A pótszemlén bevált 19 évesek behívása.** A Landwehr miniszter a legközelebbi napokban behívó parancsot ad ki, a melynek értelmében mindazon 1897 évbéli születésű osztrák és magyar népfelkelésre kötelezettek, akik a legutóbbi pótszemlén váltak be, tartoznak tényleges fegyveres szolgálatra bevonulni, és pedig azok, akik július 22-ig találtak és találatnak alkalmasnak, augusztus 1-én, akik július 22-én túl válnak be, azok augusztus 10-én. A behívás részleteit a közeli napokban kiadandó hirdetések fogják közölni. Ugyanígy rendelkezést ad ki a honvédelmi miniszter Magyarországi területére is, azzal, hogy a kérdéses évfolyam népfelkelőit személyszelő behívóval fogják értesíteni a bevonulásról.

— **Gyerünk szegyejlük magunkat.** Egyik olvasónk minden kommentár nélkül beküldötte a karlsbadi Hanika-vendégő étlapját, ami ekes szóval hirdeti, hogy az állítólag nehezebben és drágábban élemezett Ausztriában, mennyivel kevesebb haszonra törekszenek a vendéglősök, mint nálunk. Az étlap árait szegényekkel olvashatják nemcsak a magyarországi furdók, nagyvárosi éttermek tulajdonosai, de még a szerényebb polgári ételdrágítók is. Ime: Egy ebéd, amely áll a következő fogásokból: Barnaleves, risottó, vegyes főze-

lék, burgundi sonka, spenót, tészta 2 korona 80 fillér. A legdrágább ebéd 4 korona. Ebben két sült van és az egyi roastbeef, azonkívül saláta, kompót. És mindez csak négy korona. Nálunk Budapesten ugyanennyibe kerül egy leves és egy pörkölt. Esetleg még többé. Az étlap egyéb árai a következők: Hal mayonaise 1 korona 50. Fogas 2 korona 80. Marha- és borjuszület 2 korona 20. marhahus körítve 1 korona 80. Csonthús háromféle főzelékek 2 korona. Roastbeef spárgával 2 korona 50. Sült csirke borsóval 2 korona 20, becsinált csirke 2 korona. Rántott bárány 2 korona és véges végig így tovább 65 ételen keresztül és még a pisztráng ára se üti meg a három koronát. Nálunk még az utolsó csapzékban is éppen a kétszeresét fizetik ezeknek az áraknak, jobb helyen a háromszorosát. A beküldött karlsbadi étlap bizonyára nem azért ilyen méltányos, mert Karlsbadi terdíg járnak az emberek a jóban vagy, hogy ott nagyobb az olcsóság, hanem azért: mert az ottani vendéglősök izletnek veszik a foglalkozásukat és csak a befektetések per centjét akarják megkeresni. Nálunk másként van. Roastbeef spárgával 2 korona 50 fillér, gyérünk szegyejlük magunkat. Hogy némely helyen mennyre indokoltan az ár emelés mi se igazolja jobban, mint a muraszombati szolgabírósg előtt egy a muraszombati vasuti vonal mentén lévő vendéglős ellen tett feljelentés.- a vendéglős nevé miatt az ügy még folyamatban van ezáltal meg nem írjuk ki, melyben egy drágaságot megelőgelt úriember elpanaszolja, hogy az illető vendéglősbe két gyermekkel bement uszonázni, és három kis adag sonka, hárma még kisebb adag sajt, egy liter bor és íveg petánczi víz elfogyasztása után 12 korona 76 fillért kért tőle a barátságos vendéglős neje, aki a három kisadag házi sonkát 7 korona 20 fillérből számolta el. A tulmagas ár miatt a muraszombati szolgabírósg az eljárás megindította, ami annál is inkább indokolt, mert ha lehetséges, hogy Radkersburgban egy egy adag kacserít csak 2 korona 20 fillért kérnek, sőt a járás területén is például, hogy többet ne emlísek a vashidegkuti vendéglősben két felnőtt férfi borju hust, salátdt, sajtot evett és egy liter bort is ivott, és azért mindössze csak 5 korona 94 fillért fizetett, akkor igazán indokoltan, hogy egy vasut menti kis vendéglősben, ott a hegyek között, ahol minden olyan olcsón megettem egy uszonáért 12 korona 76 fillért merjenek kérni.

— **Levél a harcterről.** Horváth Iván (Bándi) kússzombati származású honvéd ki a háború alatt tanult meg írni az alábbi jó humorú levelet küldte a harcterről:

Mélyen tisztelt Muraszombat és Vidékelap szerkesztő urnak.

Soraimat beszes lapjában közölni sziveskedjék. Hogy tudomására adhassam a lap olvasóinak, hogy a harctéren berendezett mulatságra bár, mely arra alkalmas férfit szivesen fogadunk. Czím: A czimzett vendég!

összes termében úgy szintén tágas kertben ismét megnyíltak. A mulatság is a drót akadálynál kezdődik. Gyülekező hely a lövészarók. Szobáink ablakain panaréma szerű kilátás nyílik. És ott minden ki kap 300 drb. éles és egy jó ismétlő fegyvert felesége Szurony Klári.

Most pedig kezdődik a mulatság. Továbbá a kitünő zenészek a Géppuska Bándi a világ legyorsabb zenésze A Hajmáskéri ágyu János a hibátlan kontrás. Azután következnek a Tarack Laci bögös. Végül néha megjelenik a vörös keresztos nagy 42-tes Berta ő nagysága, mely csak diszkrétén dolgozik meg hátra is küldi szeretett adományait. A srappell gyűrűk legjobb minőségben kiszolgáltattak. Azután következik az esti világitás a raketta játéka. Az erősebb férfiak külön étezik magukat, kézi gránát dísz dobásban. Mulatságról vissza térőket a Mozdó

Konyha Julcsa, kitünő menővel látja el.

Mulatság szabályai!

- 1). A drót akadály éle érkezett vendégek eltávolítása.
- 2). Ha a drót kerítéshez nyul azonnal lövendő, mert a kiállított tárgyhoz fogni tilos.
- 3). Hivatalos vendéget elfogni, s a csizmát le és fel hazadói.
- 4). Fedezék tetején sétálni elveteszélyes éjjel azonban nem tanácsos.
- 5). A keresztiek kiosztásánál olvasható írást kerünk.
- 6). Felejtethetlen sebesültek ingyen szállításban részesülnek.
- 7). A szabad sorakozás elől károkért felelőséget nem vállalunk.

a Rendezőség.

Horváth Iván (Bándi) honvéd.

— **Megsebesülve.** Hahn Izidor lapunk kiadó-hivatalának derék nyomdása, aki a tavalyi téli harcokban súlyosan megbetegedett és azóta felgyógyulva a bukovinai többi harcokban szintén részt vett, arról értesített bennünket, hogy a napokban fejjövést kapott, de megoperálták és állapota már javulóban van és nekemőra haza érkezik. A derék könyvnyomdász hat testvérelvel együtt küzdött a fronton.

— **Orosz szökevények.** A feldbachi orosz fogolytáborból a napokban három orosz szökött meg. Ezek Muraszombatnak vettek utjukat, ahol vasárnap este a regedei uton Lejki Antal szabadságos katona észrevette s fel akarta őket tartóztatni. A három orosz azonban elienszöket, mire Lejki segítségül hívta Prágai Ferenc határrendőr-ormestert, akinek segítségével a szökevényeket az előljárásra és onnan a feldbachi táborba kísérték.

— **Betegség elől a halálba.** Borzalmas módon vetett végletének vasárnap reggel Podlezsek Ferenc 61 éves rónaífi gazda. Konyhakkéssel hasbaszurta magát majd, hogy a seb nem volt halálos elmetsette a torkát. Elvérés következtében hamarosan meghalt. Az orvos rendőri vizsgálatot hítfon ejtette meg a hatóság, amely megállapította, hogy az öngyilkos gyógyíthatatlan betegsége miatt kereste a halált. A temetési engedélyt a boncolás mellőzésével megadták.

— **A gabona vásárlás.** Az új gabona vásárlására vonatkozólag a kormány tudvalevően rendeletet bocsátott ki, amely szerint október 25-ikéig mindenki földözheti saját szükségletet s e célból a termeléssel nem foglalkozók vásárlási igazolványt kapnak. Ez az igazolvány azonban csak annak a városnak vagy községnek területére érvényes, a melynek előjárósága azt kiállította. Az alispán fötérjesztésére a kereskedelmi miniszter belügyminiszterrel és a földmívelésügyi miniszterrel egyetértően megengedheti, hogy valaki indokolt esetben a vármegye egész területén beszerezhesse a saját gabonaszükségletét e területen belül ott, ahol épen kapja.

— **Nem lesz több lőrekiválás.** A honvédelmi miniszter értesítette a vármegyét, hogy a es. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy a hadrakelt sereg részére a háború tartama alatt még szükséges lovak a mezőgazdasági és ipari érdekek megóvása végett elsősorban szabad kézből való bevásárlás után szerzessenek be. Ilyen bevásárlásokkal katonai bizottságokat bíznak meg, s felhatalmazzák őket a nyilvántartó lappal ellátott lovak bevásárlására is. A katonai parancsnoknagokn utatásítás van arra is, hogy ilyen katonai vásár idejét és helyét az elsőfoku közigazgatási hatóságokkal lehetőleg korán közöljék és nekik a közzetendő hirdetésményeket kellő számban idejekorán megküldjék.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

— **A világháboru.** Minden mozzanatáról a leggyorsabban, a legpontosabban, a legkimerítőbben térkép magyarázatokkal Az Újság politikai napilap értesít az olvasóit. Előfizetési árak: 1 hónapra K. 2 80 negyed évre K. 8 fél évre K. 16 egész évre K. 32. Megrendelő cím: AZ ÚJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 54.

— **Az eltűnt katonák felkutatása.** Gróf Batthány Lajos, a Magyar Vöröskereszt Egylet központi választmányának elterjesztésébe tett, hogy a Deutsche Zuchliste mintájára új időszaki folyóirat indítassék, amelyben kutatni lehet azok után a hadba vonult katonák után, akik magukról hosszú idő-óta életjel nem adtak és akikről a hivatalos tudakozódó intézmények semmiféle felvilágosítással sem tudnak szolgálni. Az egylet központi választmányra a legutóbbi ülésén tárgyalta a javaslatot és hozzájárul ahhoz, hogy az egylet Budapesti Tudósító Irodája Eltűntek lapja címen folyóiratot indítson. A lapban az eltűnteknek személyleírását és arcképét is lehet majd hirdetni és a hirdetések magyar, német és szláv nyelven jelennek meg.

— **A Rovás** című rovatot olvassa el napoként a Budapestben megjelenő Az Újság politikai napilapban. A háborus helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bü hirovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész. Egyes példány ára 12 fillér. Kapható minde újságelárusítónál. előfizetési árak: Egész évre 32 korona. Félévre 16 korona Negyedévre 8 korona. Egy hónapra 2 K 80 f. Megrendelés cím: Az Újság Kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

— **Rezet** — **vasertl.** Tekintettel azon körülményre, hogy fenti fémekből levő háztartási cikkek rekvirálása küszöbön áll, s ma még mindenkinek módjában van tárgyait becserezni az Uránia Nővédő Egyesület mozgalma mind nagyobb mértékben fokozódik. Minden 3 kgr. súlyt kitevő rézhulladékról vagy bármely rézmozdárért 1 mozsarat, másfél kgr.-ot kitevő rézgyertyatartóért vagy rézhulladékról 1 darab gyertyatartó fél kgr.-on felüli mérlegsúlyért megfelelő hiteles vassúlyt ad

az egyesület cserében. A cseretárgyak izlésesen nikkelezve vagy bronzírozva vannak, s ez a felírás áll rajtuk: »Pro Victoria 1914—15« Az egyesület a német a hadvezetőség részére gyűjti, átvételi árából pedig a háboruban elesettek özvegyei és árvái számára othonot ohoajt nyitni. Az adományozók lelekemelő áldozatkésztségét a harangok, vörös és sárgaré, ölom, ön és zink tárgyak tömeges beküldése, vagy sokan, kik ezzel nem rendelkeznek pénzádmányokat, valamint az othon-alap hoz a hozzájárulás az Uránia Országos Nővédő Egyesület IV. Szervita-tér 5. kéri az egyesület elnöksége. Telefon: 123—63.

— Különböző napilapok, képes és vicces lapok kaphatók Balkányi Ernőnél Muraszombat.

HIRDETÉSEK.

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes **cigaretta-hüvelyeket**

csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésben Muraszombatban szerezhet be.

Pergamentpapír

befűtő bekötéséhez, igen erős, elsőrendű minőségű, kapható

Kapható: **Balkányi Ernő** könyv- és papirkereskedésben Muraszombat.

Eladó ház.

Muraszombatban, Középutca, Vajda-féle emeletes ház eladó. Közelebbi felvilágosítást szerezhetni: Muraszombat Kr. Hirschl kereskedőnél.

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás, hurut és görcsös köhögés ellen.

MILLIÓK

használgják a **Kaiser-féle Mell-Karamellák három fenyővel. 6100** közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért** kapható Muraszombatban **Dr. Bölcs Gyula** gyógyszerüzében.

VASVÁRMEGYE LEIRÁSA

népszerű füzetecske iskolai és magán cétlra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésben, Muraszombatban.

Előfizetőnk ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőnk ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész,

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butoraszlatos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő-utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cment- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

KALCHBRENNER és NÁDAI bornagykereskedése, Gróf Szápár-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cment és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTÁR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Köhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip.-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Markusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Köhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sürüház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.